

EMD-bulletin

– nytt fra menneskerettsdomstolen i Strasbourg

Nr. 9 År 2014 Dato 14.oktober Utgiver Norsk senter for menneskerettigheter

Kategori 1-avgjørelser fra EMD: September

Article 5 – Right to liberty and security

1. *Everyone has the right to liberty and security of person. No one shall be deprived of his liberty save in the following cases and in accordance with a procedure prescribed by law:*

a. the lawful detention of a person after conviction by a competent court;

b. the lawful arrest or detention of a person for non-compliance with the lawful order of a court or in order to secure the fulfilment of any obligation prescribed by law;

c. the lawful arrest or detention of a person effected for the purpose of bringing him before the competent legal authority on reasonable suspicion of having committed an offence or when it is reasonably considered necessary to prevent his committing an offence or fleeing after having done so;

d. the detention of a minor by lawful order for the purpose of educational supervision or his lawful detention for the purpose of bringing him before the competent legal authority;

e. the lawful detention of persons for the prevention of the spreading of infectious diseases, of persons of unsound mind, alcoholics or drug addicts or vagrants;

f. the lawful arrest or detention of a person to prevent his effecting an unauthorised entry into the country or of a person against whom action is being taken with a view to deportation or extradition.

2. *Everyone who is arrested shall be informed promptly, in a language which he understands, of the reasons for his arrest and of any charge against him.*

3. *Everyone arrested or detained in accordance with the provisions of paragraph 1.c of this article shall be brought promptly before a judge or other officer authorised by law to exercise judicial power and shall be entitled to trial within a reasonable time or to release pending trial. Release may be conditioned by guarantees to appear for trial.*

4. *Everyone who is deprived of his liberty by arrest or detention shall be entitled to take proceedings by which the lawfulness of his detention shall be decided speedily by a court and his release ordered if the detention is not lawful.*

5. *Everyone who has been the victim of arrest or detention in contravention of the provisions of this article shall have an enforceable right to compensation*

Norsk senter for menneskerettigheter

Redaktør **Anine Flaaten**

Redaksjonsassistent **Berit Bye Rinnan**

Kontakt & abonnement info@nchr.uio.no

HASSAN v. THE UNITED KINGDOM

Date: 16/09/2014 **Application no.:** 29750/09

Articles: 1; 5; 5-1; 5-2; 5-4; 15; 15-1; 35

Conclusion: Remainder inadmissible; No violation of Article 5 – Right to liberty and security (Article 5-1 – Deprivation of liberty Lawful arrest or detention); No violation of Article 5 – Right to liberty and security (Article 5-2 – Information om reasons for arrest); No violation of Article 5 – Right to liberty and security (Article 5-4 – Review of lawfulness of detention)

The case concerns the acts of British armed forces in Iraq, extra-territorial jurisdiction and the application of the European Convention of Human Rights in the context of an international armed conflict.

The Court found that Tarek Hassan fell within the jurisdiction of the United Kingdom from the moment of his capture by United Kingdom troops on 23 April 2003, until his release on 2 May 2003. The Court concluded that Tarek Hassan's capture and detention was consistent with the powers available to the United Kingdom under the Third and Fourth Geneva Conventions, and was not arbitrary. Moreover, in the light of his clearance for release and physical release within a few days of being brought to the Camp, it was unnecessary for the Court to examine whether the screening process constituted an adequate safeguard to protect against arbitrary detention. Finally, it would appear from the context and the questions that Tarek Hassan was asked during the two screening interviews that the reason for his detention would have been apparent to him. In the circumstances of the present case the Court found no violation of Article 5 §§ 1, 2, 3 or 4.

The Court found that there was no evidence to suggest that Tarek Hassan was ill-treated while in detention, nor was there any evidence that the United Kingdom authorities were responsible in any way, directly or indirectly, for Tarek Hassan's death. In conclusion, the Court considered that the complaints under Articles 2 and 3 of the Convention were manifestly ill-founded, and therefore inadmissible.

Norsk sammendrag på Lovdata.no

MOCANU and OTHERS v. ROMANIA

Date: 17/09/2014 **Application no.:** 10865/09; 45886/07; 32431/08

Articles: 2; 2-1; 3; 6; 6-1; 35; 35-1; 35-3; 41

Conclusion: Preliminary objections dismissed (Article 35-1 – Exhaustion of domestic remedies Six month period Article 35-3 – Continuing situation); Remainder inadmissible; Violation of Article 2 – Right to life (Article 2-1 – Effective investigation) (Procedural aspect); Violation of Article 3 – Prohibition of torture (Article 3 – Effective investigation) (Procedural aspect); Violation of Article 6 – Right to a fair trial (Article 6 – Criminal proceedings Article 6-1 – Reasonable time); Non-pecuniary damage – award; Pecuniary damage – claim dismissed

The case concerned the investigation and the length of the proceedings which followed the violent crackdown on anti-government demonstrations in Bucharest in June 1990. During the crackdown, Ms Mocanu's husband was killed by gunfire and Mr Stoica was arrested and ill-treated by the police.

The Court accepted that, in exceptional circumstances, the psychological consequences of ill-treatment inflicted by State agents could undermine victims' capacity to complain about treatment inflicted on them and could constitute a significant impediment to their right to redress. Mr Stoica, like the majority of the victims, had found the courage to lodge a complaint only several years after the events, when the investigation which had already been opened of the authorities' own motion seemed to be making progress. The Court therefore considered that, in the exceptional circumstances of this case, Mr Stoica's vulnerability and his feeling of powerlessness amounted to a plausible and acceptable explanation for the fact that he had not lodged a complaint until 2001, more than ten years after the events.

The Court found that the authorities responsible for the investigation had not taken all the measures which could have led to the identification and punishment of those responsible for the violent events and that the applicants had not had the benefit of an effective investigation for the purposes of the Convention.

While acknowledging that the case was indisputably complex, the Court considered that the importance of the political stakes for Romanian society should have led the Romanian authorities to deal with the case promptly and without delay in order to avoid any appearance of collusion in or tolerance of unlawful acts.

Norsk sammendrag på Lovdata.no

+ Nyttige lenker

- Hudoc: EMDs database over egne avgjørelser
- Lovdata: EMD-sammendrag på norsk
- Informasjon om klage til EMD
- Norsk senter for menneskerettigheters EMK-sider
- Norsk senter for menneskerettigheters bibliotek
- EMD-bulletins internettsider

Månedens utvalgte: Hassan v. The United Kingdom

Fakta:

Ettersom etableringen av fakta i saken utgjorde en del av Domstolens vurderinger, behandles dette i større detalj nedenfor. Her følger kun en generell gjengivelse av fakta i saken.

Klageren var et høystående medlem av Ba'ath-partiet i Irak. Da britiske styrker okkuperte området

klageren bodde i, og begynte å arrestere medlemmer av Ba'ath-partiet, gikk klageren og familien hans i skjul. Klagerens bror og søskenbarn ble igjen, for å beskytte familiehjemmet. 23. april 2003 ankom britiske styrker klagerens hjem, i håp om å arrestere klageren. Der ble klagerens bror arrestert, og brakt til en fangeleir som ble drevet av amerikanske og britiske styrker. Klagerens bror ble løslatt fra leiren i begynnelsen av mai 2003, før han ble funnet død 1. september 2003.

Klageren levde i skjul, fram til han dro til Syria i 2006. Derfra tok han kontakt med britiske advokater, for å prøve saken for nasjonale domstoler i Storbritannia, hvor saken ble avvist.

Saken ble brakt inn for Storkammeret etter at kammeret avsto jurisdiksjon til fordel for storkammeret.

Tredjepartsintervensjon fra Human Rights Centre of the University of Essex.

Anførsler:

Klageren anførte krenkelse av artikkel 2 og 3, under henvisning til at staten hadde en forpliktelse til å gjennomføre en effektiv etterforskning av dødsfallet til klagerens bror. Klageren anførte videre krenkelse av artikkel 5, herunder at broren hans på de aktuelle tidspunktene var underlagt britisk jurisdiksjon og at arrestasjonen var vilkårlig og ulovlig.

Staten imøtegikk klagerens anførsler.

Domstolens vurderinger:

Domstolen behandlet først bevissspørsmål og fastleggelse av faktum. Ettersom nasjonale domstoler hadde avvist saken på grunn av jurisdiksjonsspørsmålet, fant Domstolen det nødvendig å vurdere bevissspørsmål i saken. Partene var uenige om særlig to spørsmål. Det første var om klagerens bror ble arrestert for å utøve press mot klageren, og det andre gjaldt omstendighetene rundt brorens løslatelse. Det var også uenighet om klagerens bror hadde blitt utsatt for mishandling mens han var i forvaring. Domstolen fant at det ikke kunne bevises at klagerens bror ble arrestert for å utøve press mot klageren, ettersom det var lite og usikre bevis som kunne underbygge dette. Domstolen fant at det var hevet over rimelig tvil at klagerens bror ble løslatt 2. mai 2003, i eller nær byen han ble arrestert, fire måneder før han ble funnet død. Domstolen fant ingen bevis som kunne tyde på at klagerens bror ble mishandlet i statens varetekt.

Domstolen tok så stilling til om det forelå krenkelse av artikkel 2 og 3. Med bakgrunn i de bevissspørsmål Domstolen allerede hadde vurdert, var det ingenting som tilsa at klagerens bror hadde blitt mishandlet, eller at staten var direkte eller indirekte ansvarlig for brorens død. Det var derfor ingen forpliktelse for staten til å etterforske dødsfallet. Domstolen konkluderte at anførselen var åpenbart grunnløs etter artikkel 35(3)(a), og at den derfor måtte avvises.

Videre vurderte Domstolen jurisdiksjonsspørsmålet under artikkel 5. Domstolen henviste til uttalelser i *Al-Skeini*-saken [no. [55721/07](#)], hvor prinsippene rundt staters jurisdiksjon etter artikkel 1 utenfor statens eget territorium ble oppsummert. Domstolen fant at klagerens bror var under britiske

Har du
kommentarer
eller spørsmål?
Send mail til:
info@nchr.uio.no

styrkers fysiske makt og kontroll, og derfor innenfor statens jurisdiksjon etter prinsippene i *Al-Skeini*. Det at klagerens bror delvis ble overført til amerikanske styrker, hadde ikke betydning, ettersom britiske styrker beholdt myndighet og kontroll over alle aspekter ved frihetsberøvelsen som var relevante for klagerens anførsler under artikkel 5. Domstolen fant at overføringen av klagerens bror til et eget oppholdsområde som var for sivile som skulle løslates, ikke førte til at han var utenfor statens jurisdiksjon, ettersom han fortsatt var underlagt statens myndighet og kontroll. Domstolen konkluderte derfor med at klagerens bror var under statens jurisdiksjon fra han ble arrestert, helt til han ble løslatt 2. mai 2003.

Domstolen vurderte så om det forelå krenkelse av artikkel 5. Domstolen fant at statens mangel på formell fravikelse etter artikkel 15, ikke hindret Domstolen i å ta hensyn til relevante bestemmelser innen humanitær folkerett ved tolkningen og anvendelsen av artikkel 5. Den fant at den tredje og fjerde Genèvekonvensjonen var relevante. Domstolen fant at staten oppfylte sine forpliktelser etter disse konvensjonene da de arresterte klagerens bror, og at frihetsberøvelsen ikke var vilkårlig. På bakgrunn av konteksten og spørsmålene som ble stilt klagerens bror under avhørene, anså Domstolen videre at grunnen for pågripelsen ville ha vært tydelig for ham. Etter dette konkluderte Domstolen med 13 mot 4 stemmer at det ikke forelå en krenkelse av artikkel 5.

*

*

*